

er til Stede fra Forsvarsvæsenets Side mod Afgivelse af Terrain paa Strækningen mellem Kalkbrænderierne og Kjøbenhavn. Jeg forstod derfor fuldt vel, at man, før man freb til Arbeider, der ikke alene i Begyndelsen fordrede ikke ubetydelige Udgifter, men som til deres videre Udførelse og Fuldbærelse vilde udkræve overordentlig store Summer, ønskede Sikkerhed for, at disse Arbeider kunde udføres, og ønskede at se en samlet Plan for, hvad man tilsigtede og ventede sig deraf. Derfor er jeg fuldstændig enig i den Opfattelse, at der ikke maa paabegyndes Noget i den Henseende i Retning af nogen større Udvidelse af Kjøbenhavns Havn, før denne Sag har været under fornyet Overveelse, og der er forelagt en samlet Plan. Jeg kan altsaa, naar jeg samler Resultatet af, hvad jeg her har sagt, udtale, at ved at forlange Vibeholdelsen af Accisen har man ikke for Die og agter ikke at anvende noget af det derved indvundne Beløb til Udvidelse af Havnen ved Anlæg i Kalkbrænderibugten eller andet fjernt liggende Sted, men man agter at anvende Beløbet til Forandringer, der fra alle Sider ere godkendte og forberedte i Overensstemmelse med Havneraadet, Havneforvaltningen og de kommunale Autoriteter, og som fra alle Sider ere ansete for nyttige og til dels nødvendige. De Foranstaltninger, jeg saaledes nærmest henpeger til, og som maa anses for til en vis Grad nødvendige, ere Fortsættelsen af de store Uddybningsarbejder, som ere begyndte i Havnen og paa Rheden. Jeg tror ikke, at det vilde være forvarligt, om Nogen vilde tænke paa, at disse Arbeider, om hvis Gavnlighed Alle have været enige, skulde afbrydes paa Halvveien; de maa gennemføres, og Alle have derhos været enige om, at Forbedring af Forholdene ved Toldboden, en Udvidelse af Anlægspladsen der, var høist fornøden og paatrængende. Det er væsentligt til disse Arbeider, at man har ønsket at bibeholde Accisen, og man har ikke kunnet undlade at se hen til Fremtiden og til de mange, som jeg tror, erfarne og begrundede Domme, som ere udtalte om, at den Tid maatte ikke vilde været meget fjern, hvor det vilde være nødvendigt at tænke paa en virkelig Udvidelse af Kjøbenhavns Havn og Tilveiebringelse af Bolværkspladser paa bekvemme Steder. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa dette brændende Spørgsmaal, som har foreligget imellem forskellige kyndige Mænd, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Kjøbenhavns Havn havde et Overmaal af bekvemme Anlægspladser eller ikke; men en Ting vil jeg dog sige, og det er, at det er klart, at den sig stedse forøgende Dampskibsart med Dampskibe, som gaa i daglig Fart og paa bestemte Lure, kræve Bolværkspladser, som ligge nærved den almindelige Konflux, nærved Toldexpeditionen, og nærved Udløbet af Havnen. Thi det er i højeste Grad magtpaaliggende, at de Skibe, der gaa til bestemte og regelmæssigt sig gjentagende Lider, blive expederede og komme bort paa Klokeslet.

Hvor vidt Havnen isørigt frembyder en Overflødighed af bekvemme Bolværkspladser, er et Emne, som jeg ikke nu ønsker at udtale mig om her; men en Ting er mig klart, og det er, at man i den Fremstilling, som man har givet af Udstrækningen af Bolværkspladser, har taget saadanne Pladser med, som ikke egne sig til Bolværker, ja som tilbøds slet ikke blive benyttede som saadanne. Jeg tror altsaa ikke, at der er en saadan Overflod af Bolværker, at man kan sige, at Havnen til Overmaal er udstyret dermed. Det har i det Mindste ikke været den almindelige Mening. Naar jeg siger den almindelige Mening, saa er det i den Betydning, at de fleste kyndige Stemmer have samlet sig derhen, at man maatte forudsæ, at Kjøbenhavns Havn i en ikke fjern Fremtid vilde kræve flere bekvemmere Anlægspladser, end den nu har. Altsaa, det, som jeg har paatænkt at anvende Accisens Vibeholdelse til, er at sætte Havnebestyrelsen i Stand til at foretage fra alle Sider anerkendte, nyttige og fornødne Arbejder og Forbedringer med Henblik paa, hvad Fremtiden efter mange Kyndiges Mening, og ogsaa efter min Dom, vil føre med sig, det nemlig, at man maa være beredt paa en Udvidelse af Kjøbenhavns Bolværkspladser.

Naar der her nu spørges, om Kjøbenhavns Havn da virkelig trænger til den Indtægt, som den har i Accise, og om den, naar man giver Slip derpaa, alligevel kan opfylde de Formaal, som jeg her har betegnet som dem, man maa ønske opfyldt, saa er det utvivlsomt, at Havnen, hvis den mister den Indtægt, som Accisen nu giver, ikke paa nogen mulig Maade vil kunne opfylde, hvad jeg har antydnet. Den beklagelige Misforstaaelse og Uklarhed, som er fremkommen ved en ikke almindelig Benyttelse af Ordene „ordinær og extraordinær“, og som jeg her endog har haft til Hjelpe, at det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Svald Hansen) har ladet sig vilde i sin Opfattelse af dette Forhold, har gjort, at man har anstillet Beregninger, som ikke hvilede paa rigtig Grundlag. Denne Terminologi har som sagt frembragt megen Uklarhed, og det ærede kongevalgte Medlem for Kjøbenhavn (Kaysler) har ganske rigtigt betegnet det saaledes, at Ordene „ordinær og extraordinær“ ikke ere tagne i den almindelige Betydning; men at extraordinære ere alle de Arbejder, som indeholdes i Havneplanen af 1862. Det er de extraordinære Arbejder, og det er det extraordinære Budget, som angaar dem, og ordinært er Alt, hvad der ligger udenfor dette. For altsaa at danne sig et Begreb og et sandt Billede af, hvilke Havnens Fornødenheder ere, nyttet det ikke ved et Lankeexperiment at nedstøtte de ordinære Udgifter til et Minimum, og slyde alt det Andet hen paa det extraordinære Budget, hvor det heller ikke kommer frem. Vi maa tage alle de Udgifter, som kunne forudses at ville blive nødvendige i de nærmeste Aar uden Hensyn til, hvad der er „extraordinært“, udenfor det, som